

Anàlisi de CCOO de Catalunya sobre les propostes de reforma de la Seguretat Social.

11 d'octubre de 2010

Des de CCOO manifestem el nostre rotund rebuig a la política que el Govern Central està duent a terme en matèria de Seguretat Social, pels continus anuncis de que la reforma de pensions es basarà únicament en acord parlamentari que exclou el paper que el Pacte de Toledo reserva a sindicats i empresaris (qui, fonamentalment, financem les pensions). Així mateix, estem absolutament en contra de la imposició de reformes unilaterals en el Parlament que suposen reducció de drets dels treballadors i treballadores i que contradiuen lleis i posen en entredit el propi Pacte de Toledo i les seves recomanacions, vigents i consensuades des de l'any 1995.

En aquest escenari, els mitjans de comunicació estan donant ressò a manifestos promoguts per uns autoproclamats *experts economistes*, els 100 economistes, que ja van intentar fixar opinió respecte la reforma laboral amb la proposta de contracte únic amb indemnització progressiva. En el manifest que van presentar ahir públicament, proposen tot un seguit de mesures de reforma de les pensions que pretenen debilitar al màxim la protecció del sistema públic de pensions per a fer imprescindible la contractació de plans privats de pensions per a garantir ingressos substitutius del treball de suficiència.

L'objectivitat i credibilitat de les propostes de reforma del sistema de pensions d'aquest grup de 100 economistes és dubtosa si es té en compte que els aglutina FEDEA, *Fundación de Estudios de Economía Aplicada*, que compta amb 10 directius d'entitats financeres entre els 16 membres del seu Patronat. L'interès empresarial del sector financer per a vendre els seus productes de Plans Privats de pensions ha promogut la publicació de reiterats estudis que pronosticaven la fallida del sistema de pensions abans de l'any 2000 i la necessitat d'evolucionar cap a un sistema mixt, tipus xilè, i que, evidentment, s'han demostrat errònies les projeccions i de conseqüències desastroses els sistemes de pensions que combinen el caràcter públic i privat.

comissió obrera
nacional de Catalunya

CCOO denunciem que degut al volum de diners que mou el sistema de pensions, i al fet de que és un sistema amb superàvit, és objectiu de negoci per al sistema financer, però no permetrem que les pensions quedin en mans dels Bancs. cal mantenir el caràcter públic de les pensions que han permès eradicar la pobresa de la gent gran al nostre país.

El Pacte de Toledo

Des de CCOO defensem el Pacte de Toledo com a l'instrument vàlid que garanteix, des de l'any 1995, la viabilitat i sostenibilitat del sistema públic de protecció social mitjançant els ajustaments i les reformes necessàries fruit del consens polític i social (Acords al si de la Comissió del Pacte de Toledo i Acords de pensions signats per sindicats, empresaris i govern).

Està considerat un referent a nivell europeu de com han de vehicular-se les reformes de pensions.

L'any 1995, el Pacte de Toledo va elaborar 15 recomanacions que havien de garantir el futur del sistema. Per a CCOO les recomanacions continuen essent vigents i les propostes dels 100 economistes no fan més que intentar dinamitar els principis del sistema de pensions (caràcter públic, solidaritat intergeneracional i interterritorial, caixa única, contributivitat, garantia d'ingressos, redistributiu i compensador en períodes de crisi...) i contradir moltes de les recomanacions del Pacte.

Des de CCOO rebutgem que es pretengui substituir la funció del Pacte de Toledo, a on hi ha representació de tots els grups parlamentaris, democràticament escollits pel poble, i dels agents socials i econòmics per la banca, representada per un grup d'autodenominats experts economistes. Exigim, a més, que es retiri l'afirmació d'un membre del grup de que *"El Pacte de Toledo és la major estafa que s'ha fet mai"*

Urgència de la reforma

Per a CCOO, i gràcies a les propostes responsables del Pacte de Toledo i dels posteriors Acords de pensions, el nostre sistema públic de pensions gaudeix, avui, de bona salut. És l'únic organisme públic que no presenta números vermells, tot el contrari té superàvit i un fons de reserva dotat de 62.000 MEUR.

El sistema està exposat a importants reptes de futur, sobretot de caràcter demogràfic, per l'envelliment de la població (de nou, l'INE ha aprofitat que es reobre el debat sobre pensions per a fer públic un estudi sobre la crisi de natalitat que pot provocar un estancament de la població el 2040) i també per l'augment de la despesa en pensions.

Per a CCOO, el sistema de pensions és feble i cal estar atent i anar aplicant els ajustaments necessaris, però les reformes es poden abordar de forma racional i sense presses. La demografia i la creixent despesa en pensions poden compensar-se amb la millora dels ingressos per cotitzacions socials i la racionalitat de la despesa.

Arguments de CCOO contra la proposta de retallada de drets socials:

A continuació exposem quins són els arguments al·legats per a justificar la retallada de drets socials i la nostra resposta.

Des de CCOO estem convençuts de que la motivació que inspira el manifest presentat pels 100 economistes és crear desconfiança en el sistema públic de pensions i el debilitament de la seva protecció econòmica que permeti obrir el mercat dels Plans Privats de pensions oferts per les mateixes entitats financeres que promouen el grup dels 100.

Comparacions amb Europa

Tant el Govern per a intentar justificar la pèrdua de drets socials i econòmics (congelació de pensions, endarreriment de l'edat de jubilació, reducció salarial als empleats de les AAPP...) com els 100 economistes, pretenen emmirallar-nos amb altres països europeus, sobretot nòrdics i Alemanya.

En primer lloc, durant els períodes de bonança econòmica, cap Govern va fer l'esforç necessari per a equipar-nos a nivell de protecció social als països del nostre entorn, en segon lloc, cal deixar clar que s'intenta equiparar realitats que ben poc tenen a veure. Per altra banda, el nivell de protecció social sobre el qual s'apliquen retallades a altres països no té res a veure amb el nostre. Són Estats del Benestar totalment desenvolupats, mentre que el nostre encara està en fase d'implantació. Per últim, el nostre sistema de protecció és raquític en comparació amb els nòrdics, tant pels nivells de cobertura, de persones ocupades en els sectors assistencials i, sobretot, en quant a percentatges de despesa sobre el PIB.

En el seu manifest els *experts* proposen com a model a seguir el *Model Suec* que defineixen com un sistema *just*, en contraposició al nostre model, al qual qualifiquen *d'injust*, i que permet una mena de *jubilació a la carta*, a on el beneficiari decideix quan i quant inverteix en forma de cotitzacions per a garantir-se una o altra pensió. Per a CCOO, aquest sistema a més de fomentar l'individualisme i trencar amb els principis de solidaritat i redistributiu, és injust perquè molts treballadors i treballadores, en funció de la seva carrera laboral, de la precarietat que pateixin, de la seva qualificació, de la seva retribució, circumstàncies personals o de salut, poden no tenir capacitat per a garantir-se pensions futures suficients.

Per a CCOO el nostre model és just i és imprescindible mantenir el caràcter distributiu, solidari i de garantia d'ingressos mínims del nostre sistema públic de pensions, que garanteix l'equitat.

Relació entre cotitzants i pensionistes

S'al·ludeix a la precària relació entre actius i passius per a justificar retallades de protecció, i s'avança la dada de que el 2050 la relació serà de menys de 2 ocupats per pensionista.

En primer lloc, des de CCOO desconeixem l'origen de la projecció a 40 anys vista. En segon lloc, i segons les dades publicades pel Ministeri de Treball a l'Informe sobre l'evolució de l'afiliació a la Seguretat Social corresponent al mes de setembre de 2010, la relació afiliats/pensionistes actual és 2,58 però els anys 1996 i 1997 aquesta relació va ser de 2,06 i 2,07, respectivament. Per tant, la situació ha estat molt més greu en èpoques passades.

Per a CCOO, la garantia de que la relació entre actius i passius sigui suficient passa, no per la retallada de drets que limiti el nombre de pensionistes, sinó per l'increment del nombre de cotitzants i, sobretot, de la quantia de les cotitzacions. Per a assolir aquest objectiu cal crear ocupació i de qualitat.

Reduir la despesa en pensions per a garantir el futur del sistema

Com hem manifestat reiteradament des del nostre sindicat, la viabilitat i el futur del sistema de pensions depèn de la capacitat de millorar els ingressos i de la racionalitat de la despesa.

Endarrerir l'edat de jubilació obligatòriament fins els 67 anys és injust, innecessari, contradictori amb desorbitades taxes d'atur entre els joves, impossible si es té en compte les condicions de salut dels treballadors de més edat, degut a les precàries condicions de treball i la manca de prevenció de riscos laborals.

Endarrerir fins els 63 anys l'edat mínima de jubilació anticipada no té justificació econòmica, donat que està demostrat que la jubilació flexible (jubilació anticipada sotmesa a coeficients reductors en funció de l'edat paral·lelament al foment de l'endarreriment voluntari de la jubilació més enllà dels 65 anys) té efectes neutres sobre el sistema públic de pensions.

Exigir 40 anys mínims per a tenir dret al 100% de la pensió de jubilació, impediria gaudir del dret a un important nombre de futurs pensionistes que, degut a la realitat del nostre mercat de treball (tardana entrada i/o sortida prematura del

mercat de treball, temporalitat, períodes de desocupació...) sense que el seu efecte pel sistema compensi el perjudici.

Ha de repensar-se el mètode de càlcul de la pensió de jubilació perquè s'ajusti a la realitat de les relacions laborals, però també perquè sigui justa amb els futurs pensionistes. Considerem irresponsable llençar propostes sobre que el càlcul tingui en compte tota la vida laboral i que cada any tingui el mateix valor sense que s'acrediti la realització d'estudis que ponderin diverses alternatives.

El mercat de treball té un efecte determinant sobre el sistema de pensions. Només garantirem el futur de les pensions si garantim ocupació suficient (per a mantenir una relació positiva entre cotitzants i pensionistes). L'actual nivell d'atur ha fet reduir aquest rati. Per tant, cal crear ocupació, sobretot per a joves. Així mateix, també calen polítiques adequades de gestió dels fluxos migratoris (les projeccions demogràfiques fetes els anys 90 no van preveure l'arribada de persones immigrants que han contribuït a l'increment de 10 milions d'afiliats a la Seguretat Social la darrera dècada). I, són necessàries polítiques familiars (cura d'infants, cura de persones amb dependència, escoles bressol...) que permetin les dones participar activament al mercat de treball. Però l'ocupació ha de ser de qualitat, perquè no només és necessari major quantitat de cotitzacions, sinó també major qualitat. Per tant, és necessari millorar el Salari Mínim Interprofessional (determina cotitzacions mínimes, és referent salarial...), la retribució mitjana, reduir la precarietat...

Queda pendent la separació definitiva de fons de finançament de les pensions (el 2013 les cotitzacions socials només han de finançar pensions contributives. Les pensions no contributives i els complements a mínims seran a càrrec de Pressupostos Generals de l'Estat) i que les despeses d'estructura i gestió del sistema siguin a càrrec d'imposició general com la resta de serveis públics.

Aquestes mesures suposarien 4.400 MEUR i 2.500 MEUR addicionals a l'any pel sistema, respectivament.

Per a CCOO, la viabilitat del sistema de pensions ha de basar-se en millorar els ingressos mitjançant: polítiques actives que creïn ocupació, millores de les Relacions Laborals, polítiques d'atenció a les famílies, compliment dels compromisos de l'Acord de 2006, separació definitiva de les fons de finançament.

A més, cal racionalitzar la despesa en pensions, repensant determinades prestacions que caldrà ajustar a la realitat actual.

Considerem que les mesures d'ajustament econòmic que retallen la inversió pública, redueixen la capacitat adquisitiva de pensionistes i treballadors de les Administracions Públiques i limitaran l'activitat econòmica i la reforma laboral, que no crearà ocupació i que en canvi abaratirà i facilitarà l'acomiadament i mantindrà la temporalitat injustificada, i les propostes presentades pels 100 economistes, no posen les bases per a garantir el futur del sistema de pensions donat que no generaran més ingressos.